

Tato rigorózní práce si klade za cíl poukázat na právní úpravu shromažďovacího práva v České republice v kontextu aplikačních problémů, které se v praxi vyskytují.

Zabýváme-li se úpravou shromažďovacího práva v České republice, musí naše závěry vycházet nejen z vnitrostátního práva, ale i práva mezinárodního, neboť zakotvení práva na svobodu shromažďovací v mezinárodních smlouvách, zejména pak v Úmluvě, je pro vnitrostátní aplikace stěžejní.

V posledních letech došlo ze strany příznivců neonacistických hnutí ke zřetelnému trendu objevovat se co nejvíce na veřejnosti s cílem zviditelnit se, a to právě formou různých veřejných shromáždění. Na obecní úřady je tak mnohdy v souvislosti s takovými shromážděními vyvíjen tlak ze strany veřejnosti, aby bylo takovéto shromáždění zakázáno. Je však nutné zdůraznit, že právo na svobodu shromažďování je základním lidským právem a jeho omezení musí být dostatečně odůvodněno, neboť každou restrikcí shromažďovacího práva je nutno posuzovat velmi přísně. Obecní úřady by měly využívat všechna mírnější opatření, která jim zákon dává, než přikročí k případnému zákazu. I během krátké třídenní lhůty je možné svolavatele telefonicky zkontaktovat, navrhnout alternativní trasu nebo jiný den pochodu. Svolavatel je dále povinen poskytnout úřadu součinnost, proto by se úřad měl zajímat o opatření, která pořadatel podnikne za účelem zabezpečení pokojného průběhu shromáždění, o počet pořadatelů, kteří musí být plnoletí apod. Ačkoliv manévrovací prostor úřadu není nikterak veliký, je třeba ho využít. Pro zákaz shromáždění před jeho konáním musí obecní úřady vždy mít pádné argumenty, které zásah do shromažďovacího práva odůvodní. Není-li tomu tak, je vhodnější, aby si obecní úřad připravil dostatek podkladů a v případě naplnění zákonem stanovených podmínek shromáždění rozpustil v jeho průběhu. Ačkoliv u některých extremistických shromáždění opravdu dochází k jednání, které odůvodňuje zákaz shromáždění, není tomu tak pokaždé. Občané navíc budou mnohdy protestovat proti jakékoliv akci

sympatizantů krajní pravice. Přestože z morálního hlediska je takový přístup pochopitelný, z hlediska práva je stále nutné mít na zřeteli, že právo na svobodu shromažďovací je jedním ze základních lidských práv, jehož omezení by mohlo mít fatální důsledky pro každého. V práci rovněž zdůrazňuji nezbytnost efektivní spolupráci Policie ČR a obecních úřadů, která je nutnou podmínkou pro zvládnání extremistických akcí.

V souvislosti s úvahami de lege ferenda jsem toho názoru, že nikoliv výrazná novela zákona, ale důkladné pochopení zákona mohou přispět ke zlepšení aplikační praxe.

V závěru práce se pak ve stručnosti zabývám právní úpravou shromažďovacího práva ve Spolkové republice Německo, která je do značné míry srovnatelná s českou. Rozhodnutí německých soudů tak mohou být inspirací i pro české úřady.

Považuji za nutné zdůraznit, že česká právní úprava plně koresponduje jak s mezinárodními závazky České republiky, tak se zásadami demokratického právního státu. Při uplatňování práva na svobodu shromažďování je však vždy nutné respektovat i práva a svobody jiných, tedy ctít zásadu přiměřenosti.